

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2018. gada 12. februārī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Aldis Laviņš un Gunārs Kusiņš,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Administratīvās rajona tiesas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 7/2018),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Valsts sociālo pabalstu likuma 12. panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 805 „Noteikumi par prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību” (turpmāk – Noteikumi Nr. 805) 9. pielikumu (turpmāk kopā – apstrīdētās normas) tiktāl, ciktāl tie neparedz atzinuma par medicīnisko indikāciju noteikšanu speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai (turpmāk – Atzinums) izsniegšanu un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai piešķiršanu personai ar garīgās veselības traucējumu izraisītu invaliditāti, kuras dēļ viņa nevar izmantot sabiedrisko transportu, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam.

2. Valsts sociālo pabalstu likuma 12. panta pirmā daļa noteic:

„Pabalstu transporta izdevumu kompensēšanai piešķir personai, kurai pašai vai kuras bērnam likumā un citos normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā ir noteikta invaliditāte un izsniegts atzinums par medicīnisko indikāciju noteikšanu speciāli pielāgota vieglā automobiļa iegādei un pabalsta saņemšanai.”

Savukārt Noteikumu Nr. 805 9. pielikumā ir uzskaitīti veselības traucējumi, kuri ir par pamatu Atzinuma izsniegšanai konkrētai personai.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā tiesas pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei, bet saskaņā ar minētā panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas arī par citu normatīvo aktu vai to daļu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām (aktiem).

Pieteikuma iesniedzēja lūdz izvērtēt likuma un Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 9. punktu tiesības iesniegt pieteikumu ir tiesai, izskatot administratīvo lietu. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.¹ panta pirmās daļas 2. punktam un otrajai daļai tiesa var iesniegt Satversmes tiesai pieteikumu, kas formulējams motivēta lēmuma veidā, ja tiesa, izskatot administratīvo lietu pirmajā instancē, uzskata, ka norma, ko iestāde ir piemērojusi vai kas administratīvajā tiesas procesā būtu jāpiemēro šajā lietā, neatbilst Satversmei.

Ar 2018. gada 9. janvāra lēmumu Pieteikuma iesniedzēja apturēja tiesvedību tās izskatīšanā esošajā administratīvajā lietā un nolēma iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai.

Administratīvā lieta ierosināta, pamatojoties uz fiziskās personas (turpmāk – pieteicējs) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta – Atzinuma izdošanu, kas administratīvajā procesā iestādē tika atteikta sakarā ar pieteicēja neatbilstību Noteikumu Nr. 805 9. pielikumā noteiktajiem kritērijiem. Līdz ar to Noteikumu Nr. 805 9. pielikums tika piemērots administratīvajā procesā iestādē, kā arī Pieteikuma iesniedzējai tas jāpiemēro, izskatot administratīvo lietu.

Papildus Pieteikuma iesniedzēja ir apstrīdējusi arī Valsts sociālo pabalstu likuma 12. panta pirmo daļu, saskaņā ar kuru tiesības saņemt pabalstu transporta izdevumu kompensēšanai ir vienīgi tādai personai, kurai pašai vai kuras bērnam izsniegts Atzinums.

6. Vairāku aktu apstrīdēšana tiesas lēmumā saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.¹ panta ceturto daļu pieļaujama vienīgi tad, ja visus šos aktus nepieciešams piemērot vienas administratīvās lietas izskatīšanā. Tomēr Satversmes tiesa ir secinājusi, ka, ņemot vērā Satversmes tiesas procesa ekonomijas principu, atsevišķos gadījumos vairāku normu apstrīdēšana viena pieteikuma ietvaros ir pieļaujama arī tad, ja apstrīdētās normas ir savstarpēji cieši saistītas un to izskatīšana vienas lietas ietvaros veicinās lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu (*sal. sk., piem., Satversmes tiesas 2015. gada 14. aprīļa lēmuma par lietas ierosināšanu lietā Nr. 2015-09-01 7. punktu*).

No pieteikumā ietvertā pamatojuma ir gūstams apstiprinājums, ka apstrīdētās normas ir savstarpēji cieši saistītas un ka to izskatīšana vienas lietas ietvaros veicinās lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu. Tādēļ Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu arī par Valsts sociālo pabalstu likuma 12. panta pirmās daļas atbilstību Satversmei.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot pārējās Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā noteiktās prasības.

7. Pieteikums noformēts motivēta lēmuma veidā. Tajā ir norādīts lietas faktisko apstākļu izklāsts un argumenti par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ panta prasībām.

8. Satversmes tiesa saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 26. panta pirmās daļas trešo teikumu ir noteikusi kārtību, kādā pieteikuma izskatīšanas stadijā ir izlemjams jautājums par lietas materiālos ietvertās informācijas pieejamības ierobežošanu.

Satversmes tiesa ir noteikusi, ka šo jautājumu pieteikuma izskatīšanas stadijā izlemj Satversmes tiesas kolēģija, kura izskata attiecīgo pieteikumu (*sk. Satversmes tiesas rīcības sēdes 2016. gada 22. novembra lēmums „Par kārtību, kādā pieteikuma izskatīšanas stadijā izlemjams lūgums ierobežot pieteikumā ietvertās informācijas pieejamību”*).

Pieteikumā ir ietverti pieteicēja – nepilngadīgas personas sensitīvi dati, proti, informācija par pieteicēja veselību. Ņemot vērā bērnu interešu prioritātes principu un personas datu apstrādes principus, Satversmes tiesas 2. kolēģija uzskata par nepieciešamu anonimizēt pieteikumu un, sagatavojot lietu izskatīšanai un izskatot lietu, aizstāt pieteicēja vārdu un uzvārdu ar alfabēta burtu „B”.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, 26. panta pirmās daļas trešo teikumu, Satversmes tiesas reglamenta 87. punkta 8. apakšpunktu un Satversmes tiesas rīcības sēdes 2016. gada 22. novembra lēmumu „Par kārtību, kādā pieteikuma izskatīšanas stadijā izlemjams lūgums ierobežot pieteikumā ietvertās informācijas pieejamību”, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Valsts sociālo pabalstu likuma 12. panta pirmās daļas un Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumu Nr. 805 „Noteikumi par prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību” 9. pielikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam” pēc Administratīvās rajona tiesas pieteikuma (ieteikums Nr. 7/2018).

2. Anonimizēt pieteikumu un, sagatavojot lietu izskatīšanai un izskatot lietu, aizstāt pieteicēja vārdu un uzvārdu ar alfabēta burtu „B”.

3. Uzaicināt institūcijas, kas izdevušas apstrīdētos aktus, – Latvijas Republikas Saeimu un Ministru kabinetu – līdz 2018. gada 12. aprīlim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstus ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova